

»

«شرق» بررسی کرد؛ تحرکات نظامی آمریکا در منطقه در پی تنش زدایی است یا چشم‌اندازی برای تنش‌های تازه را به رخ می‌کشد

نمایش‌های مخرب واشنگتن

ارشد دفاعی ایالات متحده اعلام کرد این کشور با هدف مقابله با توقیف کشتی‌ها، جنگنده‌های «اف-۱۶» به خلیج فارس اعزام می‌کند. این اقدام در راستای تقویت هوایپماهای جنگنده‌های «A-۱۰» ایالات متحده صورت می‌گیرد. نیروی دریایی آمریکا مدعی است در دو سال گذشته ایران دست‌کم پنج شناور تجاری را توقیف کرده و برای چندین شناور دیگر مزاحمت ایجاد کرده است. بیشتر این اقدامات در تنگه هرمز صورت گرفته است.

موازنه نظامی با روسیه یا کاهش نقش ایران در منطقه؟

تدارکات نظامی آمریکا، تقویت تجهیزات نظامی انتقال‌یافته به شرق فرات و پایگاه التنف، ارسال جنگنده‌ها به پایگاه‌های این کشور در خاورمیانه و به‌ویژه خلیج فارس در کنار مانورها و تمرین‌های نظامی در شرق سوریه و… همگی فراتر از ادعای مبارزه با بی‌ثباتی یا تروریسم در سوریه است؛ چراکه از یک سو دولت بایدن موازنه در برابر روسیه در سوریه به واسطه جنگ اوکراین را دنبال می‌کند و در سوی دیگر با مد نظر قراردادن تجربه‌های نظامی به‌عنوان نشانه‌های جنگ و نه‌فقط اعمال فشار سیاسی به نظر می‌رسد که واشنگتن سعی در ترسیم معادلاتی برای کاهش نقش ایران در سوریه دارد؛ به‌ویژه با درز اطلاعاتی مبنی بر اینکه آمریکا و اسرائیل نقشه‌هایی برای کاهش حضور ایران در سوریه و دورکردن این کشور از مرزهای سوریه در جولان و مرزهای اردن دارند، اکنون به نظر می‌رسد این سناریو پرنرکتر هم شده است.

از نظر اتاق‌های فکر آمریکایی امروز بتانسیل منطقه غرب آسیا برای درگیری بسیار بالا رفته است و براساس «فهرست محرک‌ها» که «گروه بین‌المللی بحران» در ماه می منتشر کرد، حدود چهار یا پنج منطقه به‌عنوان مناطق بحرانی معرفی شده‌اند که می‌تواند کانون درگیری احتمالی باشد. مناطق بحرانی‌ منظور مناطقی است که امکان وجود جنگ محدود یا تصادم در آنها وجود دارد که در نهایت وقوع یک جنگ بزرگ را به دنبال دارد. ازجمله این مناطق بحرانی که در فهرست محرک‌ها آمده است، مرز عراق و سوریه، بلندی‌های جولان و شمال اسرائیل است؛ بنابراین با توجه به اینکه از نگاه غرب نقاط بحرانی در منطقه افزایش یافته است و هر درگیری حتی کوچکی ممکن است گسترش یابد و به یک نبرد بزرگ تبدیل شود، این وضعیت اقتضا می‌کند که گفت‌وگوهای محدودسازی تنش در این حوزه با تمسک به پلن C (محدودسازی تنش) شروع شود.

«پلن C»، نخستین بار از طرف هنری رم، تحلیلگر ارشد انستیتو واشنگتن و اریک بروئر، عضو سابق شورای امنیت ملی آمریکا، خردادماه سال جاری در مقاله‌ای تحت عنوان «قمار بایدن درباره ایران» در فارن افرز مطرح شد. به باور این‌ دو تحلیلگر، «اگر

دولت بایدن از طرح الف یا پلن A (احیای برجام) صرف‌نظر کرده است و از چرخش به طرح ب (Plan B) که از سوی بسیاری از کارشناسان و همچنین مقامات اسرائیلی پیشنهاد شده که شامل فشارهای اقتصادی، سیاسی و نظامی بر تهران است، خودداری کرده، در عوض، طرح پ (Plan C) را انتخاب کرده است.» Plan C، از منظر این دو «تلاش برای جلوگیری از حصول بدترین نتایج مناقشه هسته‌ای با ایران و درعین‌حال حفظ امکان حل‌وفصل آن در آینده خواهد بود.»

شکست یا تداوم مذاکرات؟!

دراین‌میان تناقض موجود در رفتار ایالات متحده برای اعزام جنگنده به خلیج فارس و تحرکاتی نظامی در سوریه و خاورمیانه با تلاش‌های پشت پرده برای مذاکره با طرف ایرانی را می‌توان در دو احتمال «شکست» یا «تداوم مذاکرات در محدوده‌ای از سقف خط قرمزها» تحلیل کرد. در احتمال نخست که ناظر به شکست مذاکرات بین تهران و واشنگتن است، می‌توان این نتیجه‌گیری را داشت که بن‌بست احتمالی و حاصل‌نشدن توافق بین ایران و آمریکا اکنون در قالب این تحرکات نظامی ایالات متحده بروز و ظهور پیدا کرده است، همچنان که ادعای روز یکشنبه جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید، مبنی بر توافق نکردن با تهران و نیز در سوی دیگر کنار گذاشته‌شدن راب مالی می‌تواند گواه این مدعا باشد.

احتمال دوم را باید در قالب تلفیق پلن B یعنی «گزینه نظامی» و پلن C در سایه «محدودسازی تنش» تفسیر کرد. از این منظر دور جدید تلاش‌های دولت بایدن بر محدودسازی تنش یا همان پلن C و توافق ضمنی و جدید با ایران تمرکز دارد؛ چراکه واشنگتن این محدودسازی تنش را به پشتوانه پلن B یا همان بازدارندگی دنبال می‌کند؛ در همین راستا برت مک‌گورک، هماهنگ‌کننده کاخ سفید در زمینه خاورمیانه و شمال آفریقا، هم در مقاله‌ای تأکید می‌کند که «این دیپلماسی هم‌زمان با اعمال فشار است که به نحوی پشتوانه مذاکرات مک‌گورک با علی باقری در ماه می در عمان نیز همین بوده است. البته برخی ناظران و تحلیلگران تأکید دارند که ایالات متحده هیچ‌گاه قائل به عملیاتی‌کردن پلن B نیست؛ بلکه تهدید به استفاده از این را در دستور کار دارد.

از سوی دیگر روزنامه اسرائیلی هآرتص در گزارشی از توافق ضمنی بین ایران و آمریکا گفته که حتی به مراحل عملیاتی هم رسیده است. روز دوشنبه نیز مشاور امنیت داخلی رژیم صهیونیستی در نشست محرمانه‌ای با کمیته روابط خارجی و دفاعی کنست اشاره کرد که ایران مدتی است غنی‌سازی اورانیوم در سطحی را که از نظر آنها خط قرمز است، متوقف کرده است که البته ادعای این مقام ارشد اسرائیلی بر همان غنی‌سازی

۶۰درصدی در ایران تمرکز دارد. ازاین‌رو اگر طبق ادعای منابع اسرائیلی، توافق در حوزه غنی‌سازی عملیاتی شده باشد، می‌توان پیرو گزارش ۲۵ تیرماه «شرق» با عنوان «تناقض آمریکایی» به این نتیجه رسید که راز حضور اف - ۱۶ در منطقه خلیج فارس و دیگر تحرکات نظامی ایالات متحده در منطقه در سایه همان سیاست نخ‌نمای تنبیه و تشویق، تقویت توان چانه‌زنی در میز مذاکره است. با در نظر گرفتن این نکته، اعزام جنگنده‌های اف - ۱۶ به خلیج فارس به نحوی اجزرای بازدارندگی بدون اصطکاک سیاسی و دیپلماتیک جلوه می‌کند؛ چون با توجه به ویژگی‌های متوسط این جنگنده‌ها در مقام قیاس با جنگنده‌های نسل پنجم این معنا به ذهن متبادر می‌شود که واشنگتن دست به اقدامی با تبعات مخرب گسترده و پیامدهای تنش‌زا نزده است. به بیان دیگر واشنگتن ضمن علاقه‌مندی به بازدارندگی برای امتیازگیری، تمایلی به تشدید تنش با تهران ندارد که نشان از وجود «کف و سقفی» از خط قرمزهاست که سقف آن در حوزه نظامی و هسته‌ای برای طرفین روشن شده است و عبور از این سقف امکان شکست گفت‌وگوهای پشت پرده، چه در قالب هسته‌ای و چه در حوزه تبادل زندانیان دوتابعیتی را به همراه خواهد داشت؛ بنابراین سفر روز دوشنبه بدر البوسعیدی، وزیر خارجه عمان، به تهران هم‌زمان با اعزام جنگنده‌های اف - ۱۶ به خلیج فارس نیز می‌تواند بیانگر آن باشد که مذاکرات احتمالا هنوز با رعایت این کف و سقف از خطوط قرمز تداوم دارد.

نگرانی واشنگتن و تروئیکای اروپایی از پایان تحریم‌های تسلیحاتی ایران

در کنار آنچه ذیل یک سناریویلوژی برای چرایی و اهداف اعزام جنگنده به خلیج فارس و دیگر تحرکات نظامی آمریکا در غرب آسیا مطرح شد، می‌توان به نگرانی دولت بایدن و تروئیکای اروپایی حاضر در برجام برای پایان تحریم‌های تسلیحاتی و موشکی ایران بعد از مهر ماه سال جاری هم اشاره کرد. به همین واسطه بدیهی

عبدالرحمن فتح‌الهی: خبر اعزام اف - ۱۶های آمریکا به منطقه خلیج فارس جمعه گذشته در حالی از زبان مقامات پنتاگون رسانه‌ای شد که با بررسی تحولات چند هفته اخیر به نظر می‌رسد که دایره تحرکات نظامی واشنگتن در خاورمیانه بیش از اینها باشد؛ چون ایالات متحده علاوه بر اعزام جنگنده به خلیج فارس، جنب‌وجوش‌هایی را هم از طریق ائتلاف بین‌المللی در شرق فرات و پایگاه التنف در دستور کار دارد که انجام مانورهای مشترک با نیروهای دموکراتیک سوریه، تمرین‌های نظامی با ارتش آزاد (از طریق به‌کارگیری تسلیحات واقعی) در پیرامون منطقه ۵۵ و منطقه التنف، ارسال تسلیحات سنگین به نیروهای قسد ازجمله سامانه موشکی «هیمارس یا تانک‌های بردلی»، انتقال دو اسکادران از جنگنده‌های «A-۱۰» و «F-۲۲ Raptor» به پایگاه‌های آمریکا در خاورمیانه، انتقال زیدریایی اتمی «USS Virginia» به منطقه خلیج فارس و نیز اعزام ناوشکن «یواس‌اس توماس هادنز» به همین منطقه (خلیج فارس) را شامل می‌شود. مجموعه تحرکات چند هفته اخیر این مسئله را القا می‌کند که فضاسازی جنگی آمریکایی در راه است؛ به‌ویژه اگر این تجهیزات با جنب‌وجوش نظامی بی‌وقفه آمریکا میان متحدانش در پایگاه التنف و مناطق شرق فرات همراه باشد.

البته امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، دیروز در حاشیه جلسه هیئت دولت و در جمع خبرنگاران در واکنش به استقرار ناوشکن و جنگنده‌های آمریکایی در تنگه هرمز به ذکر این جمله کوتاه بسنده کرد که «جمهوری اسلامی ایران در مرحله‌ای از اقتدار و توانمندی است که کسی نمی‌تواند او را تهدید کند.»

در آن سو متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه ایالات متحده، در جریان کنفرانس خبری روز سه‌شنبه با بیان ادعاهایی بی‌اساس علیه ایران تصریح کرد که در پرتو «تهدید مستمر ایران و با همکاری شرکا و متحدان، وزارت دفاع آمریکا در حال افزایش حضور و گسترش توانایی‌های خود در تنگه هرمز و آب‌های اطراف است». این مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا در راستای ادبیات تقابلی و ضدایرانی خود از جمهوری اسلامی خواست فورا اقدامات بی‌ثبات‌کننده خود را که خطر جدی برای جریان بی‌وقفه تجارت جهانی از طریق این آبراه استراتژیک است، متوقف کند.

متیو میلر در پاسخ به این پرسش که آیا آمریکا با توجه به ادعاهای خود درباره رفتار جمهوری اسلامی در منطقه برای جنگ در خلیج فارس آماده می‌شود، عنوان کرد که ما به طور قطع هرگونه تمهیداتی را برای جنگ رد می‌کنیم و اطمینان داد که افزایش حضور نظامی در درجه اول بر نظارت بر وضعیت و جلوگیری از بی‌ثباتی بیشتر متمرکز است. پیش‌تر یک مقام

The Longines Legend Diver Watch

Elegance is an attitude

لونژین
LONGINES

SARMAN CO.

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

Tel.: +98 21 226.137.52